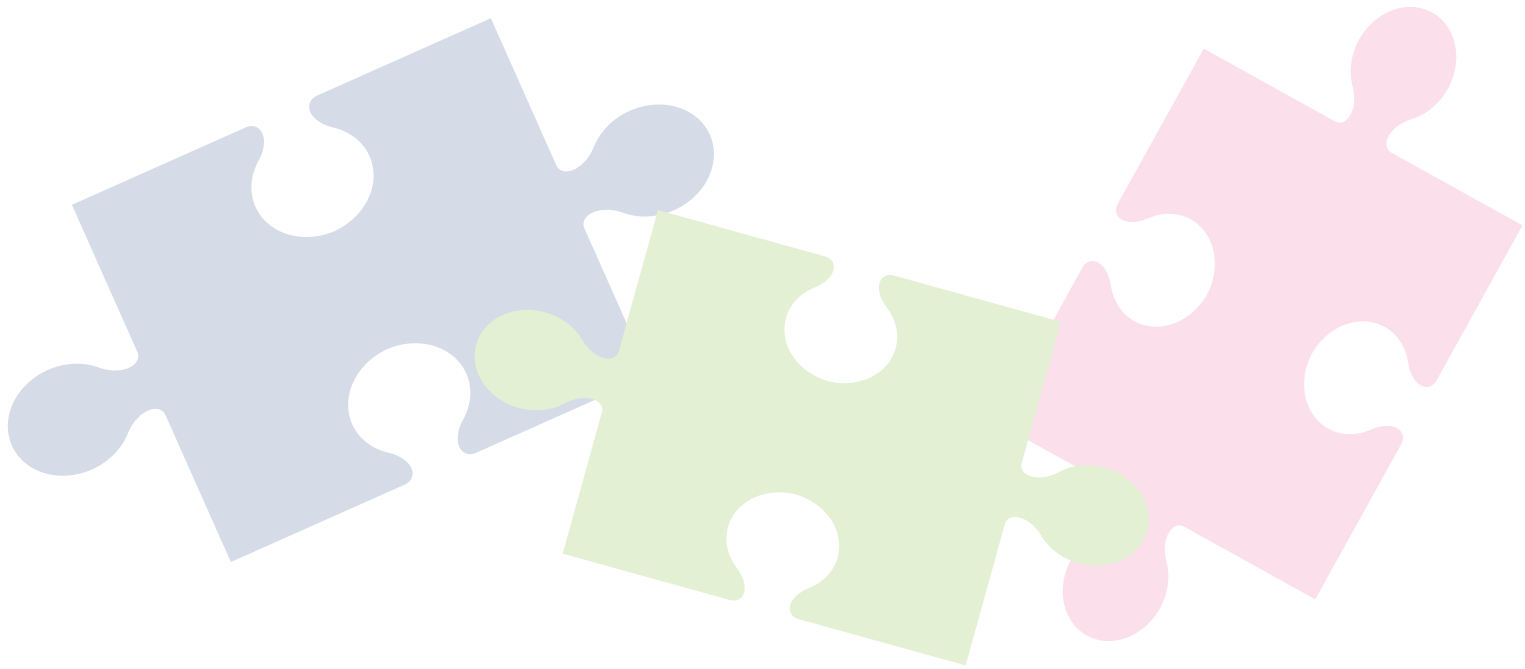

Luister eens...

Verhalen van ouders, leerkrachten en leerlingen over samenwerken

Ninja van der Honing, Annelies Kassenberg & Dorien Petri

Colofon

Ninja van der Honing, Annelies Kassenberg & Dorien Petri (2017)
Luister eens ... Verhalen van ouders, leerkrachten en leerlingen over samenwerken

Trefwoorden: onderwijs, ouderbetrokkenheid, samenwerken, verhalen

Dit is een uitgave van het Lectoraat Integraal Jeugdbeleid van de Hanzehogeschool Groningen
Postbus 70030 9704 AA Groningen
Vormgeving en fotografie: Gemma van der Aa- aavormgeving
Fotolocatie: O.B.S Siebe Jan Boumaschool
Druk: drukkerij Gerlach

Met dank aan de ouders, leerkrachten en leerlingen van vijftien basisscholen in Noord Nederland

Niet uit deze uitgave mag vermenigvuldigd worden en/of openbaar worden gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

De kracht van een goed verhaal	4
Mam, zal ik jou voorlezen?	6
Bladblazer	7
Gepast gek	8
Billen afvegen	9
Boundaries	10
Ik zit met je zusje	11
Waar is die trap?	12
Rapporten	13
Kuikentjes dood	14
Heen-en-weer schriftje	15
Overwinning	16
Met de juf praten	17
Zooi	18
Hij vraagt het eerst aan ons	19
Klaverjas-kant	20
Zenuwachtiger	21
Moeder-overste	23
Bakmoeders	24
Chocoladereep	25
Losse briefjes	26
Treetje koffie	27
Rondje om de kwestie	29
Thuis is thuis	30
Ik ontbijt nooit	31
Dicteewoorden	33
Geen recept	34

De kracht van een goed verhaal

Veel basisscholen vinden het knap lastig om vorm te geven aan ouderbetrokkenheid. Een leerkracht zegt: *“Bij ons op school organiseren we van alles om ouders te betrekken bij het leren van hun kind, zoals thema-avonden, nieuwsbrieven, interactieve website, we twitteren etc., maar ik heb eerlijk gezegd geen idee wat ouders daarvan vinden en of zij er iets mee doen”*. Het is niet altijd makkelijk om met alle ouders in contact te komen, en wat leerkrachten vooral moeilijk vinden is het samenwerken met ouders rond de ontwikkeling van het kind. Dat er op scholen soms wordt geworsteld met het samenwerken met ouders is niet verwonderlijk. Er is ook niet één recept waarmee dat het beste kan. Samenwerken met ouders is zeer afhankelijk van de context. Zo vraagt samenwerken op een kleine dorpsschool om een andere werkwijze dan op een grote multiculturele stadsschool. Hoogopgeleide ouders vragen om een andere benadering en ondersteuning dan laagopgeleide ouders.

Het Lectoraat Integraal Jeugdbeleid dat verbonden is aan de Pedagogische Academie en de Academie voor Sociale Studies van de Hanzehogeschool Groningen doet samen met het werkveld en studenten onderzoek naar samenwerking tussen ouders en school. In recent onderzoek werken docent-onderzoekers en studenten samen met ouders en leerkrachten van vijftien basisscholen in het Noorden twee jaar aan een gezamenlijk project op zoek naar het antwoord op de vraag “Samenwerken met ouders: hoe doe je dat?”.

Om goed te kunnen samenwerken moeten leerkrachten weten welke behoeftes, mogelijkheden en interesses ouders hebben en wat zij van de leerkracht verwachten. Omgekeerd is het voor ouders ook prettig om te weten wat de school van hen verwacht. Basisscholen gebruiken verschillende manieren om ouders te informeren (ouderavonden, nieuwsbrieven) en proberen door middel van tevredenheidsenquêtes zicht te krijgen op de ervaringen van ouders met de school. Deze manieren helpen echter niet om een goede samenwerkingsrelatie tot stand te brengen. Om meer zicht te krijgen op de achtergrond van ouders en hun wensen en verwachtingen is een andere aanpak nodig.

De samenwerking tussen ouders en de school is een complex proces waarbij betrokkenen zich vaak niet bewust zijn van effecten van hun gedrag of van motieven en aannames ‘onder

de oppervlakte’. Onderzoek via bijvoorbeeld vragenlijsten geeft geen inzicht in dit gedrag en deze motieven. Verhalen over concrete situaties uit de praktijk van leerkrachten, ouders en leerlingen over de samenwerking geven die informatie wel. Storytelling is een vorm van onderzoek, waarbij gevraagd wordt naar verhalen over concrete situaties en emoties. De verhalen van leerkrachten, ouders en leerlingen zeggen veel over de individuele beleving van de samenwerking. Storytelling, oftewel verhalen vangen, is een manier van interviewen die niet bedreigend is en is voor iedereen te doen. In 2015 en 2016 zijn er op vijftien scholen gesprekken gevoerd met telkens tien ouders, tien leerkrachten en vijf leerlingen. Uit al die gesprekken zijn meer dan 3.000 verhalen gevangen. Om de kracht en de rijkdom van deze verhalen te delen, zijn in dit boekje vijf verhalen van leerlingen, tien verhalen van ouders en tien verhalen van leerkrachten opgenomen. Om herkenning te voorkomen zijn alle namen in de verhalen fictief en zijn herkenbare situaties veranderd.

Bladblazer

Een leerkracht vertelt:

Wat we nu heel erg missen is een conciërge. Er zijn wel conciërgetaken die ouders over kunnen nemen, maar ik vind het ook een beetje dubbel. Eigenlijk vind ik dat ouders dat niet hoeven te doen. Maar dat even iemand een keer het plein veegt; nou fantastisch! Het is een kleine moeite. Vele handen maken licht werk. Eigenlijk zou een conciërge dat ook kunnen doen, maar zolang die er niet is, is het heel fijn dat ouders wel even inspringen.

Er kwam laatst een ouder zeggen: goh, zal ik dat even doen? Die ging onder schooltijd met een ontzettende bladblazer het plein doen. Dat is niet het juiste moment, maar het idee is natuurlijk hartstikke goed.

Mam, zal ik jou voorlezen?

Een ouder vertelt:

Lezen is belangrijk. Ik zei: nou, hij houdt niet van lezen. En op een gegeven moment zijn we over gegaan op Donald Duckjes. Eigenlijk zijn het geen leesboekjes, maar dat geeft niet. Als hij maar leest.

Eerst moest ik hem altijd voorlezen. Maar het lezen is echt met sprongen vooruit gegaan en nu zegt hij: mam, zal ik jou voorlezen? Ik zeg: ja dat is goed. Dan moet ik even bij hem in bed liggen, heel knus, gezellig. En dan gaat hij lezen. Ook al vind ik er helemaal niks aan, maar dat maakt niet uit. Hij leest, en daardoor kun je echt zien dat hij gewoon heel erg vooruit gegaan is.

Billen afvegen

Een leerkracht vertelt:

Ik ken haar nog niet zo goed hoor, maar die moeder dringt zich heel erg op. Ze eist je aandacht op en dan moet je gewoon duidelijk zijn. Ze kwam gister; het was negen uur. Ze komt de klas binnenstormen om te melden dat Dex er was. Ik wist helemaal niet dat hij kwam wennen. Ze trok haar jas al uit en ze wilde blijven. Want, met billen afvegen was het niet hygiënisch. Dat kon hij nog niet zo goed. Ik zei: daar begin ik niet aan. Billen afvegen moeten kleuters kunnen. Dat moet hij zelf leren en ouders blijven niet op school om billen af te vegen. Daar moet je op vertrouwen. Ik heb tegen haar gezegd dat het best eens vies zal worden, maar hij moet het zelf ook leren. Dus dan dwing je eigenlijk de moeder om het los te laten. En tuurlijk komt hij af en toe met vieze billen thuis, maar hij leert het stap voor stap wel. Hij leert het niet als jij steeds die billen afveegt. Toch wilde ze eigenlijk blijven, waarop ik zei: nee, het is negen uur, ik ben al begonnen. Er kwamen al kinderen vragen: juf, juf. Ik zei: Dex, mama gaat naar huis en jij gaat even zwaaien. Toen was ze wel een beetje pissig, maar ze ging wel weg.

Gepast gek

Een ouder vertelt:

De directeur loopt veel op het schoolplein. Hij kent je naam. Ik krijg weleens mails van hem en als je dan replyt dan antwoordt hij ook terug. Kleinschalig. Dat is het. Het is niet zo'n steile directeur zoals ik op de basisschool had. Zo autoritair.

Hij doet ook wel gepast gek, weet je. Met zo'n sponsorloop vorige week, staat hij daar weer met zijn harmonica langs de kant. Hij is ook heel erg benaderbaar voor de leerlingen. Hij loopt niet jasje-dasje rond van kijk mij hier de directeur uithangen. Dat past hier goed denk ik. Hij is gelijkwaardig aan de rest en hij stijgt er niet bovenuit.

Boundaries

Een ouder vertelt:

Mike heeft een hek nodig, 'boundaries'. Tot hier en niet verder. Je mag even mopperen, maar daarna gewoon er weer bij. Klaar! Dat werkt. Dat werkt met alle kinderen. Alle kinderen willen leiding krijgen en niemand wil een buitenbeentje zijn. Als je ze zo behandelt, heb je met de meesten geen last. En sommige kinderen moet je er, natuurlijk, iets meer bij pakken dan anderen. Ik vind dat hoe het kind zich gedraagt dat moet je samen doen. Zowel school waar die de meeste tijd zit, als thuis. Dat moet je in samenspraak doen. En als er dus een frictie is of dat het kind zich niet zo gedraagt zoals die zich hoort te gedragen, dan moet dat direct naar thuis worden gecommuniceerd. Je moet ook vragen van: nou, hoe doen jullie dat thuis dan?

Als je dan een handvat krijgt van ouders neem dat dan ook ter harte. Dat hebben wij alleen nooit gezien. Ze legden het gewoon naast zich neer. Natuurlijk, er zijn omstandigheden waar je niet zo goed vat op kunt krijgen, die heb je. Maar wij zijn altijd super meegaand geweest, tot op zekere hoogte. Ik laat mijn kind niet volstoppen met medicijnen en ik laat hem ook niet een sticker opplakken die hij niet verdient. Maar voor de rest konden ze altijd alles met ons bespreken. Alleen dat hebben ze nooit gedaan.

Ik zit met je zusje

Een leerling vertelt:

Ik vind het soms wel jammer dat mijn moeder niet helpt op school. Ik zou graag willen dat ze helpt met de afscheidsavond of dat ze mee gaat op kamp.

De vorige keer wilde ik dat ze mee ging op kamp, maar dat wilde ze niet. En dat kon ook niet. Vragen had toch geen nut, want mijn zusje zit hier op school en dan heeft zij geen oppas. Ik heb het de vorige keer ook wel gevraagd en toen zei ze: ja, ik zit met je zusje. Anders was ze misschien wel meegegaan.

Maar meestal is het 'nee' omdat ze dan op de anderen moet letten en op de dieren.

Rapporten

Een leerkracht vertelt:

Als je ziet dat sommige ouders niet eens op de rapportgesprekken komen, dat is wel lastig. Er is eigenlijk elke periode wel een ouder die niet komt. Het kan een keer gebeuren dat de ouder dat vergeten is. Dan nodig je ze nog een keer uit. Maar er zijn ook gewoon ouders waarbij je het van te voren al weet; het kan best zijn dat die niet komt. Dan doe ik er eigenlijk niks aan. Als de ouders helemaal niet geïnteresseerd zijn en als ze dat al vaker hebben laten zien, dan denk ik ook: nou dan doe ik het gewoon wel op mijn manier. Dan ga ik met die kinderen door zoals ik dat doe. Als zij niet geïnteresseerd zijn in het werk van hun kinderen en het rapport... Ik geef de kinderen dan ook vaak niet eens het rapport mee. Er zijn dan ouders die niet eens om het rapport vragen. Het kind zegt er ook verder niks van. Ik weet niet precies waarom ze nou niet komen. Ik denk desinteresse. Dat weet ik wel zeker.

Ik heb in mijn la nog wel een paar rapporten van een paar jaar geleden liggen. Die nooit zijn opgehaald. Dat is wel triest. Maar het zijn uitzonderingen hoor.

Waar is die trap?

Een ouder vertelt:

Ik kom nu veel minder op school, want Sophie gaat nu zelf naar school. Dus daardoor heb je ook al veel minder contact met de leerkrachten. Als jij je kind dagelijks naar school brengt, stap je sneller naar binnen. Om met leerkrachten over bepaalde dingen van je kind te spreken, moet je meteen een afspraak maken. Dat vind ik wel heel jammer.

Dat vind ik sowieso met die brede scholen hoor. Het wordt gewoon te massaal, ook voor de kinderen zelf. Op het schoolplein moeten ze in twee groepen pauze nemen. Dat was vroeger helemaal niet. Als je hier komt dan denk je: pfoe! In het begin vond ik het een gevangenis. Dan dacht ik jeetje, wat een gebouw, wat een blokkendoos. Helemaal niet de sfeer van een school. Ik weet nog met kerst. Ik moest ergens zijn en toen dacht ik: waar is die trap dan? Bleek dat ik daar alleen kon komen met de lift of aan de andere kant. Niemand, geen enkele ouder weet hoe het in elkaar zit. En hoeveel jaren zitten we hier al? Geen ouder kent deze school en weet de weg.

Heen-en-weer schriftje

Een leerkracht vertelt:

E-mail vind ik prettig. Ik snap best dat ouders niet voor elk wissewasje naar school komen. Vooral als je goed email-verkeer hebt en dingen goed onder woorden kunt brengen is de mail handig. Als iets niet duidelijk is of als het echt zwaar wegend is, kom dan maar naar school. Dan praten we daar even over.

Voor één leerling heb ik een heen-en-weer schriftje. Voor die leerling heb ik een paar keer per jaar gesprekken met de ouders waarbij we bij elkaar komen. Ik maak per week een kleine samenvatting van hoe het is gegaan; dat ging goed en dat ging minder goed. Dat vinden de ouders ook heel prettig om die voortgang, de ontwikkelingen te zien. Vooral als het een keer mis is gegaan. Dat is beter dan in één keer een heel stuk te horen; eenzijdig, zo en zo gaat het op school. Nu kun je daar een beetje over heen en weer schrijven. De ouders konden ook mooi aangeven: dat dachten we al, want dit en dit is thuis gebeurd.

Kuikentjes dood

Een ouder vertelt:

Er zijn bijeenkomsten van de VVE. Ik ga daar wel eens naar toe. Ik vind het eigenlijk altijd heel leuk. Je hoort dan ook de ervaringen van de andere ouders. Wat ze ervan vonden. Als er wat is, dan kun je dat daar ook zeggen. Als je een opdracht bijvoorbeeld niet leuk vond. De vorige keer had ik een boekje meegekregen. Maar dat vond ik niet echt leuk. Niet echt kindgericht. Dat was iets met een poes en die bijt de kuikentjes dood. Toen dacht ik dat is niet echt een leuk boek.

Meestal lees ik het boek ook eerst even zelf. Is het leuk of is het niet leuk? Ik heb hem niet verder gelezen en ook eerlijk gezegd: ik vond het echt geen leuk boek. Er was gelukkig nog een moeder die ook zei: inderdaad, ik vond het wel een beetje vreemd dat die kuikentjes allemaal zo dood werden gebeten. Een andere ouder die zegt dan weer: ja, maar ze moeten ook leren omgaan met de dood. Ik heb toen gezegd dat dat ook wel op een andere manier kan. Niet zo cru zeg maar.

Overwinning

Een leerkracht vertelt:

Ik had een jongetje in de klas die om de haverklap griep had. Op een gegeven moment dacht ik: alweer? Maar het kind is blijkbaar heel gevoelig en zijn ouders zijn een beetje te voorzichtig. Hij bouwt geen weerstand op, maar dat kon ik eigenlijk niet tegen ze zeggen, want ik wist niet zeker of dat echt zo was. Daarom ben ik onverwachts op ziekenbezoek gegaan.

De ouders vonden het fijn dat ik langskwam, omdat hij al weer ziek was. Dan miste hij weer zo veel. Ze maakten zich terecht zorgen. Ze vonden het echt heel leuk dat ik was geweest en dat lieten ze ook merken toen het kind weer naar school ging. De moeder spreekt heel slecht Nederlands. In het begin durfde ze niks te zeggen. Maar uiteindelijk, als ze nu weer op school komt, dan probeert ze wel Nederlands te spreken. Dat vind ik toch wel een hele overwinning.

Met de juf praten

Een leerling vertelt:

Mijn ouders vertellen vaak wat er tijdens het oudergesprek met de juf verteld is. Als het geen goed nieuws is dan luister ik eerst heel goed en dan ga ik bedenken wat kan ik er aan doen. En als het wel goed nieuws is dan luister ik ook heel goed en dan ben ik blij.

Nu moet ik bijvoorbeeld nog wel wat aan rekenen doen, want daar ben ik ietsje mee omlaag gegaan. Dus nu ben ik met rekenwerk thuis bezig. Ik vind het wel belangrijk dat mijn ouders met de juf praten, want ik vind het wel fijn als ik dan weer even te weten krijg hoe ik er voor sta.

Zooi

Een leerkracht vertelt:

Ik ben af en toe gewoon een maatschappelijk werkster. Ik merk de laatste jaren dat ik het ook wat moeilijker van mij af kan zetten. Dat ik echt wel thuis zit en denk: wat vreselijk voor die mensen. Ik herinner me een keer dat ik op huisbezoek bij een meisje ben geweest en dat ik dacht: mijn god, wat is dit? Ik heb nog nooit ergens zo'n zooi gezien. Stoelen opgestapeld in de bijkeuken, bakken vol oude kranten, tuinzooi in de tuin, al het speelgoed maar op een hoop gemikt in de kamer. En daar zat dat kind zielig te zijn met een gebroken voetje. Er liepen ook nog twee andere kinderen en nog een baby'tje. De moeder zat een shagje te roken alsof ze er niet bij hoorde. Ik dacht: help, dit kan niet, dit kan niet. Ik heb tegen de directeur gezegd: dit gezin heeft hulp nodig. En toen bleek dat er al drie hulpverleners over de vloer kwamen. Ik hoop dat het intussen geregeld is. Dat is uiteindelijk ook niet de zorg die je als leerkracht hebt.

Hij vraagt het eerst aan ons

Een leerling vertelt:

Mijn vader helpt veel mee op school. Hij helpt met heel veel dingen, want hij zit ook in de ouderraad. Hij helpt nu ook mee met de laatste schooldag. En hij heeft de laatste tijd heel veel gesprekken op school voor de laatste schooldag. Hij is ook mee op kamp geweest voor groep 8.

Hij helpt al heel lang op school. Ze vragen dan gewoon mensen en dan geeft hij zich altijd op, bijna altijd. Ook voor de bieb op vrijdagmiddag.

Hij vraagt eerst aan ons of we het goed vinden en wij zeggen eigenlijk altijd wel 'ja'. En dan gaat hij dat doen. Ook met de ouderraad. Hij vraagt ieder jaar weer: willen jullie dat ik er uit stap of dat ik er in blijf? Want hij wil er zelf wel inblijven, maar hij vraagt het eerst aan ons.

Klaverjas-kant

Een ouder vertelt:

Wij moesten een keer speciaal vrij vragen voor een begrafenis. We kwamen juf Esmé hier in de gang tegen en toen zei ik: we moeten je eigenlijk even spreken voor een bijzonder verlofaanvraag. Ja, zei zij, komt goed hoor. Ik zei: weet je überhaupt wel om welk kind het gaat? Jawel hoor, komt goed, zei ze. En toen was de dag daar dat we zeiden: morgen is Chayenne er niet want we hebben een begrafenis. Ja, maar ik heb daar niks van gehoord. Dat soort dingen.

Daar hebben de 'bridge ouders' geen last van. Zij zeggen: voor ons heeft ze altijd tijd. En dat is aan onze 'klaverjas kant' niet altijd zo. En dat heb ik ook tegen haar gezegd hoor!

Zenuwachtiger

Een leerling vertelt:

Als je jarig bent geweest komen je ouders ook op school. Dan mag je altijd iets uitdelen in de klas, snoepjes of zo. Dan komen je papa en mama dat brengen en dan mogen ze ook foto's maken. Ik vind dat best wel spannend. Want je staat voor de hele klas en dan gaan ze voor je zingen. Dan kijkt iedereen zo naar je. Ik word dan nog zenuwachtiger als mijn ouders mee zijn, maar ik vind het wel gezellig.

Moeder-overste

Een leerkracht vertelt:

Er zijn heel veel ouders die zich wel eens zorgen over hun kinderen maken. Over gedrag bijvoorbeeld. Omdat ik wat ouder ben, ben ik een soort van moeder-overste. Dan komen ze echt bij me om dingen te vragen. Voor schooltijd is er eigenlijk te weinig tijd. Maar als het met jouw kind niet goed gaat, als er iets is, dan vragen ouders: kun je vanmiddag na schooltijd? Ja, ja, dat is wel zo fijn, dan kan juf ook wel even.

Een van mijn kinderen had het moeilijk in de buurt waar hij woonde. Die had uit pure balorigheid een auto een beste kras gegeven. Dus toen liep de hele buurt uit, want dat was niet te best. Zijn moeder zei: hij wordt ook geplaagd, we kunnen hem slecht bereiken en hij luistert ook zo slecht. Ja, ik zeg: dat slecht luisteren hoort ook bij de leeftijd. Hij is bijna vijf, ze krijgen hun eigen wil, hun eigen kracht. Maar je kunt hem in plaats van steeds straffen ook belonen. Weet je wat je doet? Je maakt een lijstje met de dagen van de week. Op de dagen dat hij zich goed heeft gedragen geef je hem een stickertje. En aan het eind van de week zeg je: joh, je hebt het goed gedaan. Je krijgt een kleinigheidje, een klein speelgoedje als beloning. Of we gaan samen even naar de hertjes. Bedenk maar iets wat jij leuk vindt. En dan zegt zo'n moeder: goh ja, dat vind ik wel een goed idee. Dat gaan we proberen. En na een poosje, een aantal weken verder zegt ze: nou het werkt hoor.

Bakmoeders

Een leerkracht vertelt:

Turkse moeders willen heel graag dingen doen, maar dan dingen die ze zelf leuk vinden. Het zijn allemaal van die bakmoeders. Lekker broodjes bakken, ze willen heel graag met zijn allen die interculturele markt organiseren. Dat gaan we op de laatste schooldag doen. Dat vinden ze geweldig. Om te laten zien: wij zijn wel betrokken hoor, maar wij zijn anders, wij doen het op onze manier. Wij bakken lekkere broodjes, wij maken leuke dingetjes.

Moet je zien die slofjes. Heb je die gezien? Die heeft een moeder voor mij gebreid. Als je bij Turkse mensen op visite gaat, ga je niet met je schoenen naar binnen, dan doe je slofjes aan. Dit is dus het summum. Ze heeft ze in mijn maat gemaakt. Ze vroeg mij laatst: wat voor maat heb jij eigenlijk? Ik zei: ja, kleine maat, zesendertig. Dat dacht ik al zei ze, kleine voetjes. Daarom heeft ze dat gedaan. Dit is gebreid met speciale wol, heel stevig. En het is versierd volgens een Turks patroon. Ze is daar heel lang mee bezig geweest. Heel netjes, dat is wat ze goed kunnen, dat is hun cultuur.

Chocoladereep

Een ouder vertelt:

Laatst was ik eventjes bij de meester in de klas voor mijn zoon die zo slordig is. Ik zeg tegen hem: ik weet het niet meer, ik heb er maar een chocoladereep op gezet. Als hij een hele week heel netjes werkt, dan mag hij van mij vrijdag een chocoladereep kopen. Nou, zegt meester, goed om te weten, want ik was er ook al helemaal zat van.

Gisteren kreeg ik een appje van de meester: Jelmer en ik zijn het er niet helemaal over eens of het nou wel echt heel netjes is of niet. Dus kreeg ik een fotootje. Ik zeg: ik vind het chocola-waardig, hartstikke goed! Toen kreeg ik nog weer een foto terug van een juichende Jelmer.

Losse briefjes

Een ouder vertelt:

Losse briefjes raak ik altijd kwijt. Ik ben van mezelf wel chaotisch. Dan krijgen de kinderen wel eens een briefje mee en dan zeggen ze: mam, ik moest hem inleveren! Ja, ik heb hem gelezen. maar waar ik hem gelaten heb... Terwijl als ik een mail heb, dan kijk ik het even na hoor. Prima. Ik heb het liefst alles via mail. In mijn mailbox kan ik terugbladeren. Ik lees alles. Alles wat ik niet belangrijk vind, gooi ik er ook altijd meteen uit. Brieven van school kan ik geloof ik van twee jaar terug nog ophalen. Dat blijft staan. Dat werkt bij ons in huis het prettigst.

Als je van vijf kinderen alle briefjes aan een prikbord gaat hangen heb je hem aardig vol hangen. Plus kinderen die hun werkjes meenemen die ook opgehangen moeten worden. Ik heb op mijn koelkast ook briefjes hangen van ritmisch gym; dan in die gymzaal en dan in die gymzaal. En de briefjes van mijn andere dochter en haar lesroosters. Die hangen ook allemaal op de koelkast. Al die losse briefjes. Kinderen trekken overal aan. Hoe vaak ik ook zeg: blijf daar nou af, het is belangrijk. Als zij een papiertje zoeken om op te tekenen, dan ben je het kwijt.

Treetje koffie

Een leerkracht vertelt:

Ik heb vanmorgen nog even tegen iemand gezegd dat ik de sportcoördinator ben van het schoolvolleybal. Dat ik me daar op ga richten. Dan zal ik ook ouders nodig hebben om de teams te coachen want dat doe ik zelf niet. Dat is iets wat ik een paar jaar geleden al heb bedacht. Ik ga niet zelf coachen want dan ben ik degene die het niet goed doet. De kinderen geven die verantwoordelijkheid op het veld maar mooi aan een ouder en ik haal wel koffie. En dat bevalt me heel goed.

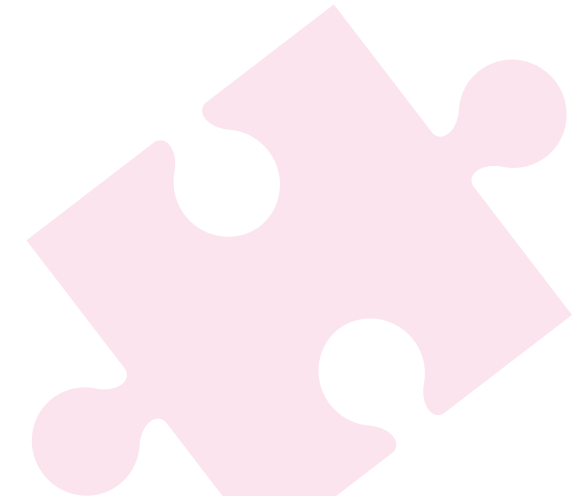
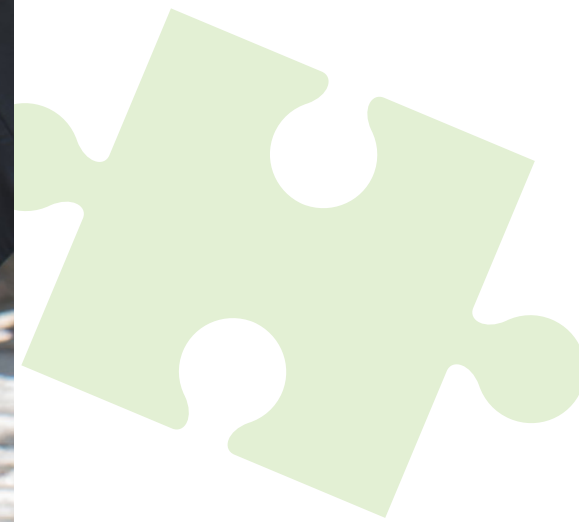
Ik benader eerst de ouders en dan vertel ik de leerlingen wie mee gaan als coach. Dan maken we teams en dan dragen de ouders daar ook hun verantwoordelijkheid voor. Het is heel leuk om gewoon als leerkracht een treetje koffie te halen voor de ouders die coachen. Het geeft een heel fijn gevoel. En de kinderen die vinden het ook hartstikke leuk dat hun vader, in dit geval, beide vaders coach zijn.

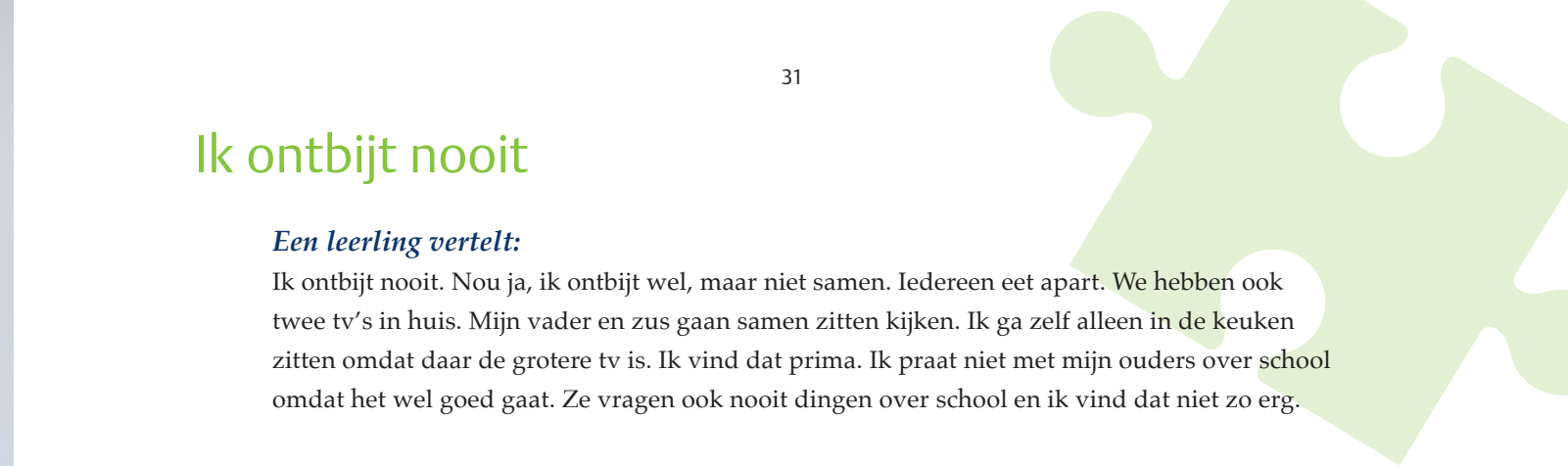
Rondje om de kwestie

Een leerkracht vertelt:

We hebben een nieuwe leerling, die sinds korte tijd bij mij in de klas zit. Ze komt van een andere school omdat ze écht heel ongelukkig was op haar vorige school. Ze is hier gekomen en eigenlijk draaide ze al heel snel mee en was zij gelukkig. Dat was prima. Zij fietst elke dag een behoorlijk stuk. Ze heeft onderweg wel eens akkefietjes en haar moeder is dan iemand die belt. Zij vertelt wat haar kind vertelt. Ze vraagt onze mening maar ze gaat ook verifiëren bij de ouders van kinderen met wie Laura een aanvaring heeft. Want ze zegt: mijn kind beleeft wel eens haar eigen waarheden. Die moeder koppelt het vervolgens ook weer terug naar ons. Dat vind ik mooi. Ze gaat er niet blind vanuit dat haar kind de waarheid vertelt. Ze wil de school horen. Ze loopt echt een rondje om de kwestie heen en komt dan pas met haar idee. Nou, dat vind ik een heel mooi iets.

Laatst belde ze. Haar dochter zag enorm op tegen de schoolreis. Ze had zelfs eerst een briefje ingeleverd dat ze niet mee ging. Dat Laura ervoor koos om naar school te gaan. Ze wilde niet. Dat vonden wij heel zonde want het is juist heel leerzaam. Zij is toch meegegaan en die dag is het prima gegaan. Wij hebben die middag de moeder gebeld: goh, wij weten dat jij er in je hoofd ook enorm mee bezig zult zijn en we willen je even zeggen dat het heel goed gaat met haar. Ik denk dat dat heel goed is, dat je over en weer investeert in elkaar.

Ik ontbijt nooit

Een leerling vertelt:

Ik ontbijt nooit. Nou ja, ik ontbijt wel, maar niet samen. Iedereen eet apart. We hebben ook twee tv's in huis. Mijn vader en zus gaan samen zitten kijken. Ik ga zelf alleen in de keuken zitten omdat daar de grotere tv is. Ik vind dat prima. Ik praat niet met mijn ouders over school omdat het wel goed gaat. Ze vragen ook nooit dingen over school en ik vind dat niet zo erg.

Thuis is thuis

Een ouder vertelt:

Ik vind thuis is thuis. Thuis is voetballen en spelen, is zwemmen, is spelen. En als ze huiswerk meekrijgen dan is dat prima dan doen wij dat ook wel. Maar thuis is gewoon de kwartetspelletjes en de memoriespelletjes. Thuis is thuis. Ja, en een boekje voorlezen dat doen we gewoon altijd even 's avonds. Mijn kind wil dan nu 's avonds stripboekjes lezen. Dat vind ik prima. Niet echt dat je daar wat van leert maar mijn kind vindt het zelf wel heel erg leuk. Net wat ik zeg, thuis is thuis. Dat is geen school en dat is niks moeten. Alleen als er huiswerk is zoals woordenschat dan gaan we er even intensief mee bezig. Maar als mijn kind een rekentoets krijgt daar doen we helemaal niks aan, want daar is ze heel goed in.

Van de week heb ik bij de Action landenkwartet gekocht en dat is gewoon hartstikke leuk. Educatief, maar dat is wel op een iets andere manier.

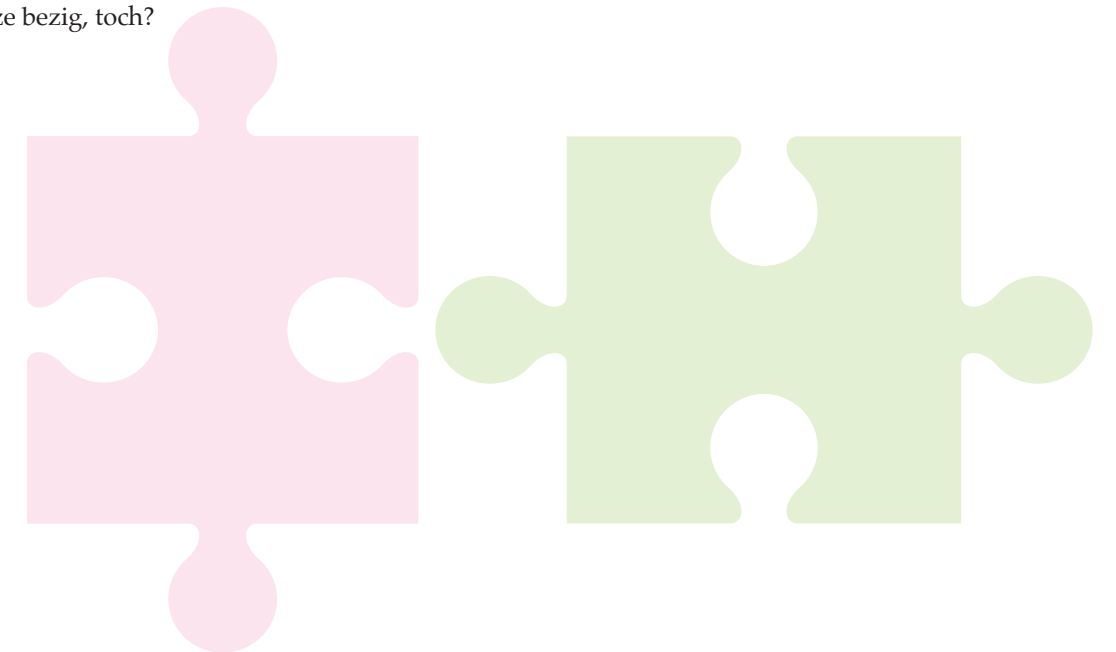
Dicteewoorden

Een ouder vertelt:

Eigenlijk heeft mijn jongste meer geluk dan mijn oudste, want bij hem weet ik alles al een beetje. Ik bewaar bijvoorbeeld alles van mijn oudste. Zoals nu is de jongste uit groep 3 bezig met dicteewoorden van groep 4. Zo heeft hij meteen weer een voorsprong. En hij vindt het ook nog hartstikke leuk om te doen. Ik weet niet of iedereen dat thuis leuk vindt om te doen, maar mijn jongste vindt het hartstikke leuk om met huiswerk mee te doen. Van school krijgt hij niks, dus dan geef ik hem zelf wat.

Hij komt zelf met die papieren aan. Mama, kom we gaan dicteewoorden doen. Nou ja, als hij het leuk vindt. Niet te veel dwingen, want dat werkt ook natuurlijk niet hè. Maar als ze er zelf om vragen, dan vind ik dat je eigenlijk meer mag aanbieden.

Mijn oudste wil echt niet méér doen hier thuis dan hij hoeft te doen. Dan doe ik thuis met hem computeropdrachten. Dat is heel leuk en we doen het samen. Hij geeft eerst antwoord en dan moet ik antwoord geven. Soms geef ik expres het foute antwoord, omdat hij het dan leuk vindt dat ik een fout antwoord geef. Ik maak er een beetje een spelletje van en zo leert hij het wel. Ik probeer het bij hem op een andere manier te doen dan dat ik het bij de jongste doe. Zo blijf je met ze bezig, toch?

Geen recept

Ouders die meeleven met wat er op school gebeurt en leerkrachten die met ouders overleggen hoe ze een kind het beste kunnen begeleiden. Dat is belangrijk om de leefwereld van het kind thuis af te stemmen op de leefwereld op school. De samenwerking tussen ouders, leerkrachten en kinderen is dan ook goed voor de ontwikkeling van kinderen. De ‘gevangen’ verhalen die in dit boekje zijn opgenomen illustreren op treffende wijze hoe divers deze samenwerking door al deze betrokkenen wordt ervaren. De verhalen laten zien dat samenwerken niet een kwestie van procedures volgen is. Ze laten vooral zien dat samenwerken een kwestie van aandacht en belangstelling voor elkaar hebben is. Hoe voeden ouders hun kinderen op en wat vinden zij belangrijk? Wat gebeurt er allemaal op school en wat vindt de leerkracht belangrijk? Hoe overleggen we met elkaar? Luisteren we echt naar elkaar? De verhalen van ouders, leerkrachten en leerlingen laten zien dat er zowel bij ouders als bij leerkrachten belangrijke randvoorwaarden zijn om tot samenwerking te komen. Het lijken open deuren die je zelf ook had kunnen bedenken. En toch blijkt telkens weer dat het nog niet zo eenvoudig is als het in eerste instantie lijkt.

Er is geen recept voor de samenwerking tussen ouders en school. Dé aanpak voor ouderbetrokkenheid die passend is voor alle ouders en in alle situaties hebben we niet. Wat we wél hebben zijn de ingrediënten die leiden tot samenwerking op maat. Door in de allereerste plaats samen met leerkrachten, directie, ouders én leerlingen te **(1) luisteren** naar elkaar en te ontdekken hoe een ieder de onderlinge samenwerking ervaart. Door vervolgens met elkaar na te **(2) denken** over wat we daarvan kunnen leren. Wat speelt er hier op school? Wat vinden ouders, leerkrachten en leerlingen belangrijk? Sommige scholen hebben de verhalen bijvoorbeeld gebruikt als input voor een ouderavond of een teammiddag. Om vervolgens concreet en doelgericht aan de slag te gaan en iets te **(3) doen**¹. Leerkrachten en ouders bedenken samen de verbeteringen die passen bij de geconstateerde aandachtspunten. Zo hebben verschillende scholen aan het begin van het schooljaar een startgesprek ingesteld waar ouders en het kind met de leerkracht in gesprek gaat over hun

¹ Het stappenplan Luisteren, Denken & Doen is beschikbaar als bureauklapper en te bestellen bij het Lectoraat Integraal Jeugdbeleid van de Hanzehogeschool Groningen.

verwachtingen en eventuele zorgen voor het komende jaar. Andere scholen hebben het huisbezoek ingevoerd omdat de verhalen aanleiding gaven elkaar en elkaars leefwereld beter te leren kennen. Luisteren, Denken & Doen zijn stappen in het verbeteren van de samenwerking tussen ouders, leerkrachten én de leerlingen. Stappen die herhaald moeten blijven worden, omdat goed samenwerken een doorgaand proces is. En goede samenwerking met elke leerkracht en elke ouder, hoe verschillend ook, biedt alle kinderen kansen voor een succesvolle schoolcarrière.

